

Vergaderjaar 1988–1989

21 253 (R 1378)

Overeenkomst met Oman inzake economische en technologische samenwerking; Muscat, 19 september 1987

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 13 augustus 1989. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer dan wel de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen of van Aruba te kennen worden gegeven uiterlijk op 22 september 1989.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 15 augustus 1989

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet en het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden¹, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 19 september 1987 te Muscat tot stand gekomen Overeenkomst inzake economische en technologische samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Sultanaat Oman (Trb. 1988, 43).²

Een toelichtende nota bij de Overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba is verzocht hogergenoemde stukken op 23 augustus 1989 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

¹ Art. 91, (1), add. art. XXI, GW; Art. 61, (3), G.W. 1972, en Art. 24 Statuut.

² Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

S-IZ

TOELICHTENDE NOTA

Algemeen

De onderhavige op 19 september 1987 te Muscat gesloten Overeenkomst is tot stand gekomen nadat van Nederlandse zijde aan Oman was voorgesteld de economische betrekkingen tussen de twee landen door middel van een zodanige Overeenkomst een formele basis te geven. Aan Nederlandse zijde werd het van belang geacht door de beoogde Overeenkomst in het bijzonder te komen tot instelling van een gemeenschappelijk overlegorgaan, een gemengde commissie, waarin met Oman overleg zou kunnen worden gepleegd omtrent de ontwikkeling van de economische relaties met dat land.

Economische situatie in Oman

Met het aan de macht komen van Sultan Qaboos bin Said in 1970 begon een periode van snelle modernisering en economische ontwikkeling die werd gevoed door een toenemende olieproductie. Ondanks de groei in de bijdrage aan de nationale inkomsten anders dan uit export van olie, blijft Oman voor nog ten minste negentig procent afhankelijk van de olie-export. Oman is geen lid van de OPEC, de organisatie van olieproducerende en exporterende landen, en heeft in tegenstelling tot de meeste andere olie-staten de olie-industrie niet genationaliseerd. De OPEC-aanbevelingen worden overigens doorgaans wel gerespecteerd.

Ofschoon Oman vanwege de geringe bevolking en het pas zeer laat tot ontwikkeling komen van 's lands huishoudkunde nog steeds tot de minst bevoorrechte Golfstaten behoort, is het dankzij een voorzichtig en vooruitziend beleid, dat gebaseerd is op een optimaal tot productie brengen van petroleumvelden, en het aangaan van financiële leningen de enige Golfstaat die in termen van reëel inkomen tot in 1985 vooruitgang heeft geboekt.

Vanwege de sterke daling van de olieprijs in 1986 moest de begroting van dat jaar worden aangepast. Dit had vooral gevolgen voor buitenlandse agrarische projecten. Met een prijs van 15 US dollar per vat heeft Oman ongeveer 800 miljoen US dollar nodig om het tekort op de begroting aan te zuiveren. Oman heeft ten behoeve hiervan onlangs 500 miljoen US dollar geleend op de Euromarkt. De externe schuld bedraagt 2,4 miljard US dollar, hetgeen minder is dan de opbrengst van een jaar olie-export. De hoge schuldrente van 14,5% kan door Oman opgebracht worden gezien het feit dat hier tegenover reserves staan die op 4,5 miljard US dollar worden geschat.

De Staatsbegroting die in januari 1987 werd gepubliceerd raamt het tekort op 275 miljoen rial; dit tekort is kleiner dan het verwachte tekort over 1986.

De economische relatie Nederland-Oman

De handel tussen Nederland en Oman laat sinds 1981 een stijgende tendens zien die vooral wordt veroorzaakt door een toename aan de Nederlandse exportzijde. De belangrijkste Nederlandse exportartikelen zijn zuivelproducten, machines en apparaten. De import uit Oman betreft vrijwel uitsluitend olie. In 1984 had de totale export een waarde van f 218 miljoen. Nederland importeerde toen voor f 4 miljoen. De exportcijfers in 1986 hebben deze lijn nog bevestigd. De export steeg tot f 229,7 miljoen en de import daalde tot f 0,5 miljoen.

Belangrijkste infrastructurele werken zijn voltooid zodat de Omaanse aandacht nu meer gericht is op plattelandsontwikkeling, exportindustrieën en de dienstensector, waarmee diversificatie van de economie

wordt beoogd. De noodzaak tot diversificatie wordt mede ingegeven door het feit dat met de huidige produktie van 575 duizend vaten per dag de oliereserves, geschat op 4,5 miljard vaten, een exploitatie toelaten van ongeveer 25 jaar. De industriële ontwikkeling is bij uitstek geschikt om de afhankelijkheid van de opbrengsten uit de olie-export te verminderen. De nieuwe sectoren bieden mogelijkheden voor de toekomst. De nadruk zal verder worden gelegd op inkomengenererende projecten in de landbouw, visserij en mijnbouw. Ook in deze sectoren liggen kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven, met name in de agro-industrie, zoals de tuinbouwsector. Daarnaast biedt de olie- en gassector mogelijkheden voor het bedrijfsleven, waarbij gedacht kan worden aan bijvoorbeeld leveranties en diensten op het gebied van de pijpleidingaanleg, verbindingen, inspecties, coatings, compressorstations, meetcontrole en analyse-instrumenten.

De Omaanse regering heeft bovendien recent een beroep gedaan op Nederland voor steun op organisatorisch en technisch gebied voor met name de lichte industrie. Het Nederlands bedrijfsleven bestudeert de mogelijkheden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2 van de Overeenkomst geeft aan wat de technologische samenwerking onder andere kan omvatten. Op Nederlands verzoek zijn onder de genoemde sectoren mede opgenomen de agro-industrie (op verzoek van het Ministerie van Landbouw en Visserij) en de sector diensten en voorzieningen op het gebied van de gezondheidszorg (op verzoek van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur).

Artikel 5 voorziet in de instelling van een gemengde commissie. Deze commissie zal steeds bijeenkomen op tijden, overeengekomen tussen beide partijen.

Zowel de Nederlandse Antillen als Aruba hebben te kennen gegeven medegelding te wensen van deze Overeenkomst (artikel 6). Beide landen nemen deel aan het overleg in de gemengde commissie voorzover zij dat van belang achten.

In artikel 7 is op verzoek van Oman aan «grondwettelijk» toegevoegd: «of wettelijk». Oman kent geen grondwet en iedere wet, dus ook deze Overeenkomst, moet door een koninklijk besluit worden vastgesteld.

De Overeenkomst is voor onbepaalde duur geldig, tenzij één der partijen de Overeenkomst opzegt, met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
Y. M. C. T. van Rooy

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
B.-J. M. van Voorst tot Voorst